

lětopis

70 2023

Zeitschrift für Sorabistik und vergleichende Minderheitenforschung
Časopis za sorabistiku a přirunowace mjeńšinowe slědženje
Casopis za sorabistiku a pšrownjuce mjeńšynowe slěženje
Journal for Sorbian and Comparative Minority Studies

Alexandra Kuringec

Štwórte zetkanje „Syće młodych akademikarjow-sorabistow“.
Serbski institut w Budyšinje, 30. junija do 1. julija 2023

Štwórte zetkanje „Syće młodych akademikarjow-sorabistow“. Serbski institut w Budyšinje, 30. junija do 1. julija 2023.

Hižo štwórty raz wotmě so zetkanje sorabistiskeho dorosta w Serbskim institucie w Budyšinje. Wone zarjaduje so mjeztym kóždy druhe lěto a ma zaměr interdisciplinarneje wuměny a mjezsobneho zeznaća slědžerkow a slědžerjow, kotřiž so ze Serbami pod regionalnym abo specifisko-tematiskim widom zaběraja. Zetkanje skića składnosć, swójske slědženja předstajić a diskutować. Lětsa wobdžělichu so dwanaće referentkow a referentow na dwěmaj dnjomaj, zo bychu swoje aktualne slědženja předstajili, w kotrychž so w najšěršim zmysle z rěču, kulturu abo stawiznami Serbow zaběraja. Spektrum sahaše při tym wot linguistiskich a sociologiskich temow hač k wumělstwowym temam. Organizaciski team wokoło Theresy Jacobsowej a Feliksa Ričela bě namołwu tak daleko rozšěrili, zo njewobdžělichu so jenož slědžerki a slědžerjo wšelakich uniwersitow a slědženskich institucijow z cyłeje Němskeje, ale tohorunja z Čěskeje a Pólskeje. Zarjadowanje zbudži powšitkowny zajim. Tak bě nimo serbskich žurnalistow tež skupina serbsce wuknjacych Drježdžanskeje techniskeje uniwersity w publikumje zastupjena.

Lubina Malinkowa přitomnych wutrobnje powita a podžakowa so wosebje Theresy Jacobsowej, kotraž bě zetkanje přeni króć 2017 iniciěrowała a wot toho časa z wulkim angažementom organizuje.

Rjad přednoškow zahaji SARA MIČKEC (Budyšin), doktorandka při Institucie za slawistiku Pólskeje akademije wědomosćow, z prezentaciju swojeho doktorskeho džěła wo rěčnych praktikach a rěčnej politice w serbsko-němskich swójbach w Hornjej Łužicy. Na zakładze biografiskich interviewow a wobkedźbowanjow na městnje přepytowaše wona, kak so serbščina dale dawa w swójbach, w kotrychž je jedyn staršiski džěl maćernorěčny Serb a tamny maćernorěčny Němc.

Z MARLEEN SCHINDLER a KERSTIN ROTH (Drježdžany) wobdžělišćej so tež germanistce Drježdžanskeje techniskeje uniwersity. Wobě wědomostnicy zaběrašćej so w swojim masterskim resp. doktorskim džěle z analyzu Ochranowskich žiwjenskich wopisowanjow a spěwow. W Budyšinje referowašćej wo identitu posrědkowacej funkciji Ochranowskich spěwow w diaspornym džěle. Ochranowska bratrowska wosada nošeše swoju wěru w formje spěwow do swěta a spyta přez přeložki do serbščiny, swoju wučbu wo wěrje multilingualnje spřistupnić. Z toho wuchadžeja tohorunja za sorabistiku prašenja, na přikład wo wuwijanju serbskeje spisowneje rěče abo wo wzajomnych rěčnych kontaktach.

ANDREAS PANKAU (Berlin), rěčespytnik a wědomostny sobudžělaćer na Swobodnej uniwersiće w Berlinje, zaběraše so w swojim referaće ze syntaksu rěčaneje delnjoserbščiny. Wón analyzowaše jeje wosebitosće, přirunowaše ju ze standardom a stajaše ju do konteksta z druhimi rěčemi. Při tym zepěraše so na tekstowy korpus delnjoserbščiny Serbskeho instituta.

Po přestawce přizamkny so wjedženje přez biblioteku a archiw Serbskeho instituta. Nawoda Serbskeje centralneje biblioteki a Serbskeho kulturneho archiwa Wito Bejmak rozkładowaše wobdžělnikam „wirtualnu čitarnju“ z přistupom k digitalizowanym wobstatkam. Wjednica archiwa Annett Brězanec informowaše wo wobstatku zběrkow Serbskeho kulturneho archiwa a skićeše dohlad do wubraných dokumentow, kiž za historiske slědženje kaž tež za aktualnu kulturnu praksu wažnu rólu hraja.

Druha sekcija dnja zahaji so z onomastiskim přednoškom. MICHAÏLO JELITCH (Bochum) bližeše so w swojim masterskim džěle, kotraž je nastało w fachowym wobłuku

slawistiki na Ruhrskej uniwersiće w Bochumje, genezy etnonyma „Srbi/Serby/Serbja“. Při tym pokaza, zo eksistuja hišće džensa wšelake warianty zakładneje formy „srb“ jako pomjenowanja městnosće a wobydlerstwa kaž tež jako předmjena a swójbne mjena w mnohich kónčinach srjedźneje, wuchodnjeje a juhowuchodnjeje Europy. Po tym so diskutowaše, kak je poprawom teza nastala, zo so wot słowneho zdónka zhromadny pochad wšěch Słowjanow wotwodźuje.

Stawiznar LADISLAV FUTTERA (Praha) poda dohlad do wustajeńcow wo Serbach w Čěskosłowakskej w mjezywójnskim času. Wón skedźbni na mnohostronske formaty, serbsku kulturu w Čěskosłowakskej prezentować – wot spočatnje małych wustajeńcow we wobchodnych woknach a šulach hač k wjetšim a wobšěrnišim w etnografiskich muzejach a k wumělskim pućowanskim wustajeńcam. Referent njewobswětli jenož wuběr eksponatow, ale tež recepciju tutych wustajeńcow.

ERIC IWANSKI (Drježdźany) předstaji wuslědky swojeho statneho eksamenoweho džěla we wobłuku sakskich krajnych stawiznow, w kotrymž so zaběra z přemjenowanjom sakskich sydlišćow za čas nacionalsocializma. Přemjenowanja sydlišćow w nacionalsozializmje mějachu politisce motiwowany, ideologiski pozadk. Woni dyrbjachu serbske stawizny mnohich hornjo- a delnjołužiskich wsow zašlewjerić. Při tym je móhl jako stawiznar praktiki spuštění pomjenowanjow kaž „Wendisch-“ abo „Jüd-“ hač k dospołnej změnje wjesnych mjenow, kaž na přikładze „Horka“ k „Wehrkirch“, wotkryć. Tuchwilu je wobdźěleny na projekće Instituta za sakske stawizny a ludowědu (ISGV) k wutwarej historiskeho zapisa městnow, w kotrymž tajke přemjenowanja w digitalnym historiskim zapisu městnow Sakskeje spřístupnja.

ALEKSANDRA MANDIĆ (Lipsk), doktorandka na Instituće za sorabistiku Lipšćanskeje uniwersity, zaběra so z analyzu džěćaceho časopisa „Płomjo“ wot 1952 do 1989. W přednošku rysowaše mj. dr. politisku situaciju Serbow w NDRskim času a diskutowaše eksplanarisce wusutki na serbske literarne tworjenje.

Na kóncu přěnjeho dnja předstaji Ines Kellerowa jako městopředsydku Maćicy Serbskeje skrótko džěło serbskeho wědomostneho towarstwa a informowaše zdobom wo dorostowych mytach a namołwješe přitomnych so wobdźělić. Po tym přizamknyšej so wuchodźowanje po starym měsće a zhromadna wječer – běše to wulkotna móžnosć, swoje nazhonjenja informelne wuměnjec a je dale pohlubšec.

Sobotu zahaji ALEXANDRA KURINGEC (Drježdźany), wědomostna sobudźělačka w kulturnowědomostnym wotrjedze Serbskeho instituta, druhi dzeń zetkanja. Wona zaběra so z feministiskimi hibanjemi etniskich mjeńšinow z wosebitym fokusom na Serbowki a Serbja. W swojim přednošku počahowaše so předewšěm na aktualne wuwica a předstaji šěrokosć prócowanjow na polu runoprawosće.

Wuměla a doktorandka na Bauhaus-uniwersiće we Weimarje KAROLINE SCHNEIDER (Lipsk) zaběra so w swojej disertaciji z prašenjom, kak su indopacifiske namórske šlinki (tak mjenowane kawrijowe mušle abo šlinki) na mušlkaty grat křižerskich koni přišli. Wona předstaji mnohostronske kulturne wašnja wužiwanja kawrijowych šlinkow a wobswětli zdobom wšelake woznamy šlinki.

JUSTYNA MICHNIUK (Choćebuz) předstaji wuslědky swojeje disertacije we wobłuku pedagogiki na uniwersiće w Zielonej Górze. Wona přepytowaše powołansku situaciju wučerjow delnjoserbsčiny na šulach w Delnjeje Łužicy. Na zakładze naratiwnych interviewow identifikowaše hłowne problemy delnjoserbskich wučerjow a kublarjow w dwurěčnych WITAJ-kubłanišćach a pokaza při tym tež šansy a móžnosće serbskich pedagogow podpěrać.

Na kóncu poda socialna džělačerka KAROLINE BRÜTZEL (Dortmund) dohlady do swojeho masterskeho džěła w studijnym předmjeće „Socialna naslědnosć a demografiska změna“ na Dortmundskej fachowej wysokej šuli k temje kulturneje wěstoty na přikładze Radworja. Wona předstaji wuslědky interviewow, kotrež je z potrjechenymi wjedła, hdyž hrožeše tehdy strach, zo so pjaty lětnik na Radworskej šuli njezarjaduje. Wona diskutowaše wusutki na začuwaniu wěstoty nastupajo mjeńšinowe prawa, identitu kaž tež politisku participaciju.

Diskusija skićeše potom impulsy, kotrež pohnuwaja k dalšemu intensiwnemu rozestajenju z dalšimi temami, na přikład z konceptom indigenosće abo politiskeje reprezentacije Serbowkow a Serbow.

Zakónčace koło pod prašenjom „Što zwostanje, što wozmu sobu wot konferency?“ hódnoći šěroku paletu sorabistiskich temow na najwšelakorišich slědženskich městnach, runje tak kaž tež mjezynarodne splećenje sorabistiki. Wobdžělnicy wazachu sej dohlady k rozdźělnym metodologiskim přistupam kaž tež wšelakore stawy zaběranja z tematiku. Wotmołwy pokazachu, zo wazachu sej zetkanje jako drohotny rum wuměny. Dale chwalachu přecelne přiwzaće a přijomnu diskusijnu kulturu. Wšitcy běchu sej přezjedni, po móžnosći wjele z „dobrego ducha“ do swojeho wšědnego džěła integrować.

Alexandra Kuringec